

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU 2014 - 2020

**Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie.**

Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Funkcjonowanie Lokalnej Grupy Działania „Równiny Wołomińskiej” współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 19 Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER, poddziałania 19.4 „Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji” objętego PROW na lata 2014-2020

Ruszamy razem w drogę...

Szanowni Państwo!

Zakończył się trwający ponad rok czasu okres, w którym tworzyliśmy wspólnie naszą nową Lokalną Strategię Rozwoju, która będzie realizowana w latach 2014 – 2020. W tym czasie odbyliśmy szereg spotkań, warsztatów, wyjazdów, konferencji, podczas których rozmawialiśmy o głównych kierunkach rozwoju terenu naszej Lokalnej Grupy Działania.

Powstał dokument, który odpowiada na wyzwania i problemy stojące przed nami. Został on wysoko oceniony w ramach konkursu ogłoszonego przez urząd marszałkowski na wybór lokalnych strategii rozwoju.

Lokalna Grupa Działania „Równiny Wołomińskiej” w bieżącym okresie programowania środków z UE jest drugą pod względem wielkości i liczby mieszkańców grupą na Mazowszu z ponad 118 tysiącami mieszkańców.

Obecnie przygotowujemy się do ogłoszenia pierwszych naborów wniosków. W tej broszurze

znajdziecie Państwo informacje o przedsięwzięciach zapisanych w LSR, na które będzie można pozyskać dofinansowanie. W obecnym okresie dość dużo zmieniło się jeśli chodzi o zakres wsparcia możliwych do zrealizowania projektów twardych i miękkich. Nie będzie już dobrze znanych nam „Małych projektów”, które zostały zastąpione projektami grantowymi, których beneficjentem będzie LGD a partnerzy będą mikrograntobiorcami – w tym przypadku zmianą na pewno na lepsze będzie to, iż pieniądze na realizację grantów będą z góry wypłacane. Będzie również możliwe realizowanie przez LGD operacji własnych w tych przedsięwzięciach w których nikt nie będzie zainteresowany złożeniem wniosku o dotację.

Mam nadzieję, że wielu spośród Państwa znajdzie dla siebie ciekawą propozycję w naszej LSR i zaangażuje się w złożenie wniosku o dotację.

Wszystkich chętnych i zainteresowanych rozmową zapraszam do

kontaktu z biurem LGD w Tłuszczu lub punktami informacyjnymi LGD w Wołominie i Wyszkanie.

Z wyrazami szacunku,

Rafał Rozpara
Prezes

LGD „Równiny Wołomińskiej”
Wrzesień 2016

Budżet LGD w ramach PROW 2014 - 2020

BUDŻET LSR NA POSZCZEGÓLNE ZAKRESY WSPARCIA

Realizacja LSR (art. 35 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013)	– 13 000 000 zł
Współpraca (art. 35 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013)	– 260 000 zł
Koszty bieżące (art. 35 ust. 1 lit. d rozporządzenia nr 1303/2013)	– 2 252 500 zł
Aktywizacja (art. 35 ust. 1 lit. e rozporządzenia nr 1303/2013)	– 397 500 zł

Razem – 15 910 000 zł

LSR realizowana jest na obszarze działania LGD „RW”

Obszar LSR obejmuje teren spójny przestrzennie o powierzchni 1 418,09 km², w tym 304 miejscowości i 277 sołectw oraz większość gmin należących do powiatu wołomińskiego i wyszkowskiego.

Położony jest w północno-wschodniej części województwa mazowieckiego. Obszar LSR w okresie programowania 2014-2020 uległ zmianie, poszerzeniu, w stosunku do okresu programowania 2007-2013.

Gminy wchodzące w skład LGD, obecnie wykazują spójność geograficzną, przyrodniczą, historyczną i kulturową.

Obszar LSR w okresie programowania 2014 - 2020 two-

rzy 12 sąsiadujących ze sobą gmin woj. mazowieckiego, w tym 7 z Powiatu Wołomińskiego: gm. Zielonka, Wołomin, Poświętne, Klembów, Tłuszcz, Jadów, Strachówka i 5 z Powiatu Wyszkowskiego: Zabrodzie, Wyszków, Brańszczyk, Rząśnik, Długosiodło.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2013 r., na podstawie danych GUS, liczba ludności zamieszkującej obszar LSR wynosiła 118 335 osób. Obszar LSR nie obejmuje miast: Wołomin i Wyszków, które z uwagi na liczbę mieszkańców przekraczającą 20 000 nie spełniają warunków określonych dla „obszaru wiejskiego”, zgodnie z zapisami PROW 2014 - 2020.

RLKS 2014 – 2020

Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS) – ang. *Community led – local development* (CLLD) – to nowy instrument terytorialny – wprowadzony przez KE do realizacji w perspektywie finansowej na lata 2014-2020.

Instrument ten bazuje na stosowanym w latach 2007-2013 w ramach Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) i Wspólnej Polityki Rybołówstwa (WPRyby) podejściu **LEADER** i zachowuje jego podstawowe założenia, jest wspierany ze środków **EFRR**. Podstawowe reguły RLKS są przewidziane w Umowie Partnerstwa (UP). Instrument RLKS, wchłaniając niejako w siebie podejście LEADER, został rozszerzony także na Politykę Spójności. W efekcie powstał 1 instrument dla 4 funduszy:

- Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (**EFRR**),
- Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (**EFMR**),
- Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (**EFRR**)
- Europejskiego Funduszu Społecznego (**EFSS**).

Zgodnie z przepisami rozporządzenia ramowego RLKS jest:

- a) skoncentrowany na konkretnych obszarach poniżej szczebla regionalnego
- b) kierowany przez lokalne grupy działania, w których skład wchodzi przedstawiciele władz publicznych, lokalnych partnerów społecznych i gospodarczych oraz mieszkańców, przy czym na poziomie podejmowania decyzji ani władze publiczne – określone zgodnie z przepisami krajowymi – ani żadna z grup interesu nie posiada więcej niż 49 % praw głosu
- c) prowadzony na podstawie zintegrowanych i wielosektorowych lokalnych strategii rozwoju
- d) zaprojektowany z uwzględnieniem lokalnych potrzeb i potencjału oraz zawierający elementy innowacyjne w kontekście lokalnym i zakładający tworzenie sieci kontaktów oraz w stosownych przypadkach współpracę.

Zasady realizacji instrumentu RLKS

W województwie mazowieckim podejście **RLKS** będzie realizowane w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich **EFRR** oraz tam gdzie to będzie możliwe w ramach Europejskiego Funduszu Rybackiego **EFMR**.

LEADER może być realizowany na obszarach wiejskich, przez które rozumieć należy obszar całego kraju, z wyłączeniem obszaru miast o liczbie mieszk. większej niż 20 000. Jedna LSR będzie realizowana na obszarze zamieszkanym przez minimum 30 000 mieszkańców z obszarów wiejskich

i maksimum 150 000 mieszkańców. Obejmować będzie co najmniej 2 gminy, których obszary stanowią (bądź zawierają) obszary wiejskie.

EFRR będzie realizował podejście **RLKS** przede wszystkim w ramach celu szczegółowego **6B**, do którego została przypisana całość budżetu działania **LEADER**:

6B – wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich.

W celu uproszczenia procesu monitorowania i zarządzania, całość budżetu **EFRR** przeznaczonego na **RLKS** (tj. na działanie **LEADER**) przypisana została do tego właśnie celu szczegółowego.

Obszary wsparcia

W ramach głównego celu szczegółowego **6B** (wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich) wspierane będą operacje mające na celu:

- 1) wzmocnienie kapitału społecznego**, w tym z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych i wspieranie partycypacji społeczności lokalnej w realizacji LSR;
- 2) rozwój przedsiębiorczości**, z wyłączeniem świadczenia usług rolniczych;
- 3) dywersyfikację źródeł dochodu**, w tym tworzenie i rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego tj. infrastruktury służącej przetwarzaniu produktów rolnych w celu udostępniania jej lokalnym producentom (produkty objęte i nieobjęte załącznikiem nr 1 do TFUE – Traktat o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej), z wyłączeniem świadczenia usług rolniczych;
- 4) podnoszenie kompetencji osób z obszaru LSR** w powiązaniu z rozwojem przedsiębiorczości lub dywersyfikacją źródeł dochodów lub podejmowaniem zatrudnienia w szczególności rolników i osób długotrwale pozostających bez pracy;
- 5) rozwój produktów lokalnych;**
- 6) rozwój rynków zbytu**, z wyłączeniem targowisk;
- 7) zachowanie dziedzictwa lokalnego;**
- 8) rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury** - turystycznej, rekreacyjnej lub kulturalnej.

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu będzie realizowane m.in. poprzez obowiązkowe wskazanie w LSR grup defaworyzowanych, które uzyskają wsparcie w ramach LSR wraz z opisem stosowanego podejścia.

Operacje realizowane w ramach LSR powinny wykorzystywać lokalne zasoby: surowce, miejscową infrastrukturę, lokalizację (położenie geograficzne), dziedzictwo, potencjał mieszkańców, itp.

Wśród obszarów wsparcia wymienia się m.in.: dywersyfikację źródeł dochodu, w tym tworzenie i rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego tj. infrastruktury służącej przetwarzaniu produktów rolnych a także rozwój produktów lokalnych, rozwój rynków zbytu i wiele innych, także dotyczących infrastruktury komunalnej.

Ponadto EFRROW będzie wspierał RLKS w następujących celach szczegółowych:

3A – poprawa konkurencyjności głównych producentów w drodze lepszego ich zintegrowania z łańcuchem rolno-spożywczym poprzez systemy zapewnienia jakości, dodawanie wartości do produktów rolnych, promocję na rynkach lokalnych i krótkie cykle dostaw, grupy i organizacje producentów i organizacje międzybranżowe.

W ramach LEADER wspierane będą operacje z zakresu małego przetwórstwa oraz tworzenie sieci w zakresie utworzenia krótkich łańcuchów dostaw i rynków lokalnych oraz działań promocyjnych marketingowych.

6A – ułatwianie różnicowania działalności, zakładania i rozwoju małych przedsiębiorstw i tworzenia miejsc pracy.

W ramach LEADER realizowane będą operacje w zakresie szeroko pojętej przedsiębiorczości oraz wspierane będą działania mające na celu wyposażenie w niezbędną wiedzę lub umiejętności oraz kwalifikacje m.in. osób planujących rozpoczęcie działalności dodatkowej do działalności rolniczej oraz osób odchodzących z rolnic-

stwa. Celem będzie aktywizowanie bezrobotnych, grup defaworyzowanych, współpraca LGD z przedsiębiorcami w celu identyfikowania potencjalnych możliwości zatrudnienia dla osób z obszaru LSR, sieciowanie podmiotów zaangażowanych w pracę z grupami defaworyzowanymi i bezrobotnymi takich jak: ośrodki opieki społecznej, powiatowe urzędy pracy, ośrodki doradztwa rolniczego.

6C – zwiększanie dostępności technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) na obszarach wiejskich oraz podnoszenie poziomu korzystania z nich i poprawianie ich jakości.

W ramach LEADER wspierane będą operacje z zakresu wykorzystania technologii informacyjnych w rozwoju pozarolniczych miejsc pracy czy udostępniania zasobów kulturowych, przyrodniczych i turystycznych obszarów wiejskich.

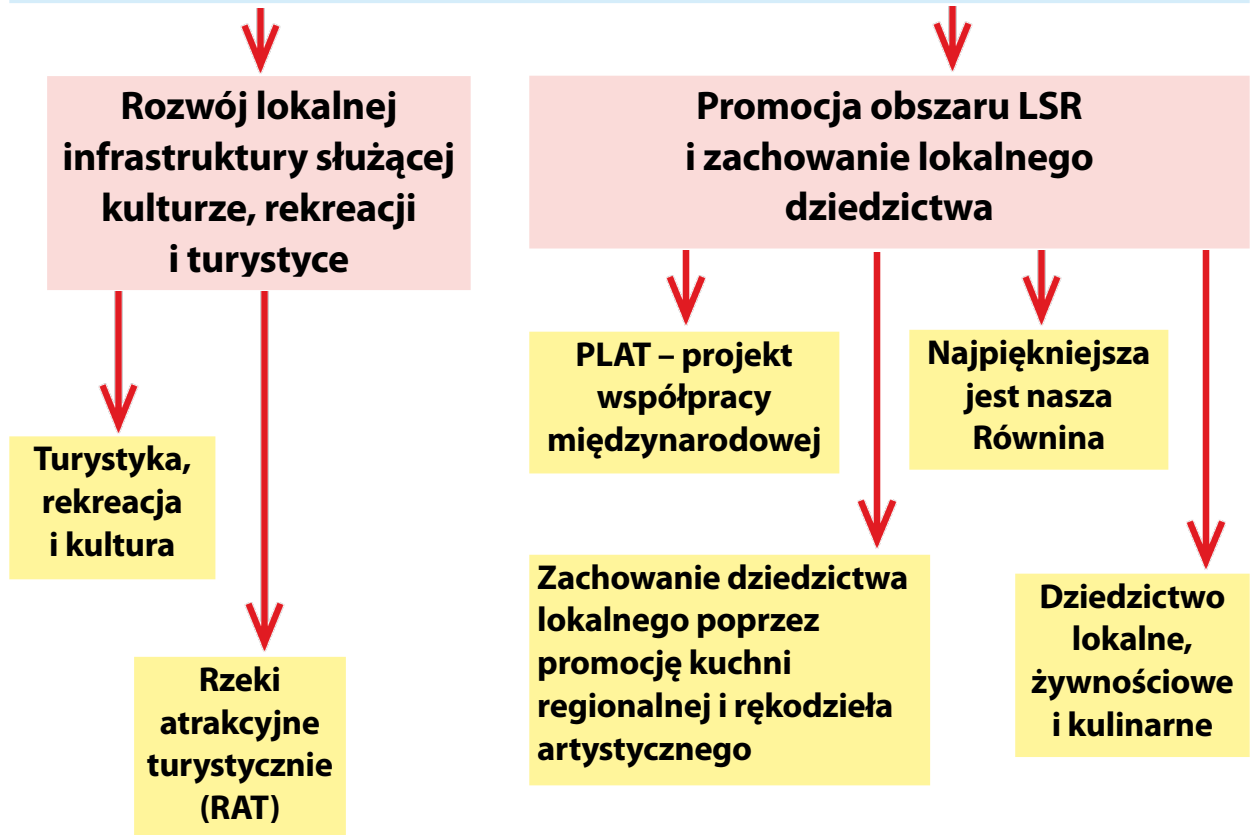
W ramach LEADER wspierane będą operacje z zakresu wykorzystania technologii informacyjnych w rozwoju pozarolniczych miejsc pracy czy udostępniania zasobów kulturowych, przyrodniczych i turystycznych obszarów wiejskich.

Cele i przedsięwzięcia w LSR

Lokalna i społeczna przedsiębiorczość wykorzystująca lokalne rynki, potencjały i zasoby

Aktywizacja mieszkańców i wsparcie rozwoju obszaru LGD

Innowacyjne przedsiębiorstwa

PRZEDSIĘWZIĘCIE 1.1.1: INNOWACYJNE PRZEDSIĘBIORSTWA NA RÓWNIWIE WOŁOMIŃSKIEJ (GRUPY DEFAWORYZOWANE)

Cel ogólny 1. LOKALNA I SPOŁECZNA PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ WYKORZYSTUJĄCA LOKALNE RYNKI POTENCJAŁY I ZASOBY

Cel szczegółowy 1.1. ROZWÓJ LOKALNEJ INNOWACYJNEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Beneficjentami operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa będą osoby fizyczne. Operacje Premie na rozpoczęcie działalności gospodarczej będą skierowane również do grup defaworyzowanych.

Celem Przedsięwzięcia będzie szczególnie wsparcie zakładania innowacyjnej działalności gospodarczej oraz rozwoju firm w branży turystycznej i około turystycznej.

Premia na rozpoczęcie działalności gospodarczej wynosić będzie 50000 zł. Premia będzie wypłacana w formie płatności ryczałtowej w wysokości 100% kosztów wskazanych we wniosku i biznes planie. Kwota przeznaczona na premie wyniesie 3 600 000 zł. Z tego 600 000 zł zostanie przeznaczony na nabory tematyczne dla grup defaworyzowanych,

a 3 000 000 zł dla ogółu wnioskodawców.

W ramach Przedsięwzięcia przewiduje się również wsparcie działań podnoszących kwalifikacje osób realizujących operacje w lit. a. Szkolenia w zakresie przedsiębiorczości skierowane będą szczególnie do grup defaworyzowanych. Planuje się nabory tematyczne przeznaczone dla grup defaworyzowanych zidentyfikowanych i opisanych w *Rozdziale 1. LSR Charakterystyka LGD.*

Sposób finansowania: Projekty konkursowe

Lokalne rynki, potencjały i zasoby

PRZEDSIĘWZIĘCIE 1.1.2: STAWIAM NA ROZWÓJ NA RÓWNIWIE WOŁOMIŃSKIEJ

Cel ogólny 1. LOKALNA I SPOŁECZNA PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ WYKORZYSTUJĄCA LOKALNE RYNKI, POTENCJAŁY I ZASOBY

Cel szczegółowy: 1.1. ROZWÓJ LOKALNEJ INNOWACYJNEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Beneficjentami operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa będą Mikro i Małe Przedsiębiorstwa z obszaru działania LSR.

Celem Przedsięwzięcia będzie szczególnie wsparcie rozwoju firm w branży turystycznej i około turystycznej oraz wsparcie działań podnoszących kwalifikacje osób realizujących operacje w lit. c. Operacje te będą realizowane

jako część operacji związanej z podejmowaniem lub rozwijaniem działalności gospodarczej.

Wsparcie dla operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa wyniesie do 200 000 zł, przy 70% kosztów kwalifikowalnych określonych we wniosku i biznes planie w kwocie nie wyższej niż maksymalna wysokość wsparcia wskazana dla operacji określonych w lit. c.

W tym zakresie dokonano ograniczenia maksymalnej kwoty wsparcia (do 200 000 zł) w ramach rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa.

Na realizację przedsięwzięcia LGD „RW” planuje przeznaczyć 2 400 000 zł.

Sposób finansowania: Projekty konkursowe

Bezpieczna lokalna żywność

PRZEDSIĘWZIĘCIE 1.1.3: INKUBATOR TO POCZĄTEK (GRUPY DEFAWORYZOWANE)

Cel ogólny 1. LOKALNA I SPOŁECZNA PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ WYKORZYSTUJĄCA LOKALNE RYNKI POTENCJAŁY I ZASOBY

Cel szczegółowy 1.1. ROZWÓJ LOKALNEJ INNOWACYJNEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Beneficjentami operacji polegającej na utworzeniu nowego bądź rozwój istniejącego inkubatora przetwórstwa lokalnego będą NGO lub LGD jako beneficjent operacji własnej.

Celem Przedsięwzięcia będzie szczególnie wsparcie promocji idei bezpieczeństwa żywności oraz promocji przetwórstwa lokalnej żywności.

Wsparcie dla operacji polegających na rozwoju istniejącego lub utworzeniu nowego inkubatora przetwórstwa lokalnego wyniesie do 500 000 zł. Poziom dofinansowania ustalony został na poziomie 95% kosztów kwalifikowanych.

W ramach Przedsięwzięcia przewiduje się również wsparcie działań podnoszących kwalifikacje osób realizujących operacje w lit. b. Operacje te będą realizowane

jako część operacji związanej z rozwojem lub utworzeniem inkubatora przetwórstwa lokalnego, w kwocie nie wyższej niż maksymalna wysokość wsparcia wskazana dla operacji. Szkolenia w ramach tego przedsięwzięcia skierowane będą szczególnie do grup defaworyzowanych.

W ramach tego działania zostanie utworzone i utrzymane co najmniej 1 miejsce pracy.

Sposób finansowania: Projekty konkursowe, Operacje własne

Kultywowanie wartości środowiska

PRZEDSIĘWZIĘCIE 1.2.1: PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ (GRUPY DEFAWORYZOWANE)

Cel ogólny 1. LOKALNA I SPOŁECZNA PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ WYKORZYSTUJĄCA LOKALNE RYNKI POTENCJAŁY I ZASOBY

Cel szczegółowy 1.2. PODNIESIENIE KOMPETENCJI MIESZKAŃCÓW OBSZARU LSR

Beneficjentem będzie LGD jako operator projektu grantowego oraz partnerzy - grantobiorcy.

Głównym jednak beneficjentem będą osoby zaliczone do grupy defaworyzowanej na

rynku pracy. Beneficjentem będą też podmioty nie zaliczone do sektora finansów publicznych. Wysokość dofinansowania w ramach projektów grantowych ustalono na 100% kosztów kwalifikowanych.

W ramach Przedsięwzięcia realizowane będą: aktywizacja społeczno - zawodowa, w tym szkolenia podnoszące kompetencje zawodowe i dające nowe umiejętności zawodowe i społeczne, doradztwo z zakresu tworzenia i wdrażania społecznych projektów nakierowanych na

kultywowanie wartości środowiska przyrodniczego, działania edukacyjne zwiększające świadomość ekologiczną mieszkańców.

Przedmiotem działań będzie również rozpoczęcie działalności gospodarczej, szczególnie w obszarze ochrony środowiska lub turystyki. Przedsięwzięcie zostało opracowane na podstawie doświadczeń realizacji PROW 2007-2013 i Małych Projektów. Planuje się realizację tego przedsięwzięcia jako projektu grantowego wsparcie dla operacji szkoleniowych, doradczych – gdzie wysokość jednego grantu wyniesie od 5 000 zł do 20 000 zł. na jedną operację grantową w ramach projektu grantowego.

Na realizację przedsięwzięcia planuje się przeznaczyć 300 000 zł.

Animacja: LGD planuje przed organizowaniem naboru organizację spotkań z mieszkańcami w celu wyłonienia jak najlepszych potencjalnych beneficjentów i zachęcenie ich do składania wniosków, jak również możliwości wsparcia doradczego beneficjenta na etapie tworzenia wniosku.

Sposób finansowania: Projekty grantowe

Rzeki atrakcyjne turystycznie

PRZEDSIĘWZIĘCIE 2.1.1.: RZEKI ATRAKCYJNE TURYSTYCZNIE (RAT)

Cel ogólny 2. AKTYWIZACJA MIESZKAŃCÓW I WSPARCIE ROZWOJU OBSZARU LGD

Cel szczegółowy 2.1. ROZWÓJ LOKALNEJ INFRASTRUKTURY SŁUŻĄCEJ TURYSTYCE, KULTURZE I REKREACJI

Przedsięwzięcie będzie finansowane z PROW 2014 - 2020, poddziałanie 19.3. określone w § 2 ust. 4 rozporządzenia MRiRW z dn. 19 października 2015 r. i będzie dotyczyło budowy lub przebudowy ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej lub kulturalnej.

Projekt krajowy realizowany wspólnie z LGD „Bądźmy Razem”, LGD Tygiel Doliny Bugu – Celem projektu będzie poprawa bezpieczeństwa na rzekach, zwiększenie liczby turystów na szlak, promocja terenów oraz oferty turystycznej dostępnej w naszym regionie. Celem pośrednim będzie stymulowanie rozwoju nowych podmiotów w tym ukierunkowanych na świadczenie usług turystycznych na szlaku.

Na realizację przedsięwzięcia planuje się przeznaczyć 60 000 zł.

Beneficjentem będzie LGD.

Rezultat: 1 projekt współpracy popularyzujący walory turystyczne obszaru.

Sposób finansowania: Projekty współpracy

Turystyka, rekreacja i kultura

PRZEDSIĘWZIĘCIE 2.1.2: TURYSTYKA, REKREACJA I KULTURA

Cel ogólny 2. AKTYWIZACJA MIESZKAŃCÓW I WSPARCIE ROZWOJU OBSZARU LGD

Cel szczegółowy 2.1. ROZWÓJ LOKALNEJ INFRASTRUKTURY SŁUŻĄCEJ TURYSTYCE, KULTURZE I REKREACJI

Beneficjentem będą osoby fizyczne, osoby prawne, jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, JST, instytucje kultury (dla której organizatorem jest JST) oraz parafie i związki wyznaniowe.

Zakres działań obejmować będzie budowę nowych lub przebudowę istniejących obiektów kultury, instalacji turystycznych i rekreacyjnych. Możliwe do zrealizowania będą projekty np. modernizacji świetlicy wiejskiej przy OSP, budowy turystycznych punktów widokowych,

budowa siłowni zewnętrznych. W ramach wsparcia możliwa będzie renowacja np. ołtarza albo organów.

Operacje powinny być spójne z dokumentacją planistyczną gminy lub strategią rozwoju gminy lub planem rozwoju miejscowości.

Koszty kwalifikowane obejmować będą koszty budowy przebudowy lub modernizacji obiektów budowlanych; koszty zakupu sprzętu, materiałów i usług, służących realizacji operacji oraz koszty ogólne, bezpośrednio związane z przygotowaniem i realizacją operacji.

Na realizację przedsięwzięcia planuje się przeznaczyć **5 100 000 zł. Wsparcie będzie ograniczone do projektów o małej skali w wysokości do 300 000 zł na operację w okresie realizacji PROW 2014- 2020. Wysokość dofinansowania dla podmiotów z poza sektora finansów publicznych będzie wynosiła 100% kosztów kwalifikowanych.**

Sposób finansowania: Projekty konkursowe

Tradycje, gwary, ginące zawody

PRZEDSIĘWZIĘCIE 2.2.1: DZIEDZICTWO LOKALNE, ŻYWNOŚCIOWE I KULINARNE

Cel ogólny 2. AKTYWIZACJA MIESZKAŃCÓW I WSPARCIE ROZWOJU OBSZARU LGD

Cel szczegółowy 2.2. PROMOCJA OBSZARU LSR I ZACHOWANIE LOKALNEGO DZIEDZICTWA

Beneficjentem będą osoby fizyczne, osoby prawne, jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, JST, instytucje kultury (dla której organizatorem jest JST) oraz parafie i związki wyznaniowe, LGD jako beneficjent projektu grantowego.

Zakres obejmował będzie kultywowanie oraz rozwój dziedzictwa kulturalnego regionu, w tym zwłaszcza w zakresie zachowania obrzędów, tradycji, ginących zawodów, rzemiosła, języka regionalnego i gwary. Itp. oraz troski o zabytki kultury materialnej i niematerialnej. W ramach wsparcia możliwa będzie np. renowacja ołtarza albo organów. Zakres obejmował będzie również wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży oraz zagospodarowanie ich czasu wolnego poprzez udział w zajęciach edukacyjnych lub kulturalnych. Zakres operacji polegał będzie na zachowaniu lokalnego

dziedzictwa kulturowego przez odbudowę, renowację, restaurację albo remont lub oznakowanie obiektów ważnych dla społeczności lokalnej wpisanych do rejestru zabytków lub objętych ewidencją zabytków (np. remont lub wyposażenie istniejących muzeów lub innych obiektów pełniących ich funkcje). W zakresie będzie również mieściło się prowadzenie badań nad obszarem wdrażania LSR. W szczególności realizowane będą projekty aktywizujące mieszkańców obejmujące obszar LSR i wykorzystujące nowe środki komunikacji i promocji. Realizowane będą operacje służące zaspokajaniu potrzeb społeczności lokalnej.

Wsparcie będzie ograniczone do projektów o mniejszej skali w wysokości do 300 000 zł na beneficjenta w okresie realizacji PROW 2014 – 2020 - przypadku projektów konkursowych. W zakresie projektów grantowych wsparcie wyniesie od 5 000 zł do 20 000 zł na jeden grant. Wysokość dofinansowania dla podmiotów z poza sektora finansów publicznych wyniesie 100% kosztów kwalifikowanych.

Na realizację przedsięwzięcia planuje się przeznaczyć 900 000 zł.

*Sposób finansowania:
Projekty konkursowe
i Projekty grantowe*

Promowanie lokalnego dziedzictwa

PRZEDSIĘWZIĘCIE 2.2.2: NAJPIĘKNIEJSZA JEST NASZA RÓWNINA

Cel ogólny 2. AKTYWIZACJA MIESZKAŃCÓW I WSPARCIE ROZWOJU OBSZARU LGD

Cel szczegółowy 2.2. PROMOCJA OBSZARU LSR I ZACHOWANIE LOKALNEGO DZIEDZICTWA

Przedsięwzięcie będzie finansowane z PROW 2014-2020, poddziałanie 19.2. określone w § 2 ust 1 pkt 8) rozporządzenia MRiRW z dnia 24 września 2015 r. promowanie obszaru objętego LSR, w tym produktów lub usług lokalnych.

Beneficjentem będzie LGD jako beneficjent projektu grantowego a za pośrednictwem LGD – osoby fizyczne, osoby prawne oraz parafie i związki wyznaniowe.

W zakresie promocji obszaru objętego LSR, w niniejszym przedsięwzięciu w sposób nowatorski proponuje się zrównoważony rozwój turystyki wykorzystując unikatowe

zasoby przyrodniczo-krajobrazowe i kulturowe całego obszaru działania LGD. Proponuje się promowanie walorów turystycznych obszaru LSR, które będą stanowić wkład w rozwój gospodarczy regionu. Zakres obejmować będzie działania kulturalne i społeczne, mapy, wydawnictwa, foldery i witryny internetowe itp. odnoszące się do historii, kultury oraz walorów turystycznych obszaru LSR. Realizowane będą projekty promocyjne produktów lub usług lokalnych, wydarzenia specyficzne dla obszaru LSR; publikacje inne materiały informujące o miejscowości o obiektach ważnych lub charakterystycznych dla obszaru LSR.

Wysokość wsparcia wyniesie od 5 000 zł do 20 000 zł na jeden grant. Poziom dofinansowania w ramach projektów grantowych wyniesie 100% kosztów kwalifikowanych.

Na realizację przedsięwzięcia planuje się przeznaczyć 200 000 zł.

Sposób finansowania: Projekty grantowe

Lokalne potrawy i rękodzieło

PRZEDSIĘWZIĘCIE 2.2.3: ZACHOWANIE DZIEDZICTWA LOKALNEGO POPRZEZ PROMOCJĘ POTRAW REGIONALNYCH I RĘKODZIEŁA ARTYSTYCZNEGO

Cel ogólny 2. AKTYWIZACJA MIESZKAŃCÓW I WSPARCIE ROZWOJU OBSZARU LGD

Cel szczegółowy 2.2. PROMOCJA OBSZARU LSR I ZACHOWANIE LOKALNEGO DZIEDZICTWA

Przedsięwzięcie będzie finansowane z PROW 2014-2020, poddziałanie 19.2. określone w § 2 ust 1 pkt 8) rozporządzenia MRiRW z dnia 24 września 2015 r. promowanie obszaru objętego LSR, w tym produktów lub usług lokalnych.

Projekt krajowy realizowany wspólnie z LGD „Bądźmy razem” – Celem projektu będzie promocja potraw regionalnych i rękodzieła artystycznego. Rezultat: 1 projekt współpracy bazujący na lokalnych produktach i zasobach.

Beneficjentem będzie LGD. Na realizację przedsięwzięcia planuje się przeznaczyć kwotę 50 000 zł.

Beneficjentem będzie LGD. Na realizację przedsięwzięcia planuje się przeznaczyć kwotę 50 000 zł.

Sposób finansowania:
Projekty współpracy

Promocja i rozwój lokalnej turystyki

PRZEDSIĘWZIĘCIE 2.2.4: PLAT PROJEKT WSPÓŁPRACY MIĘDZYNARODOWEJ

Cel ogólny 2. AKTYWIZACJA MIESZKAŃCÓW I WSPARCIE ROZWOJU OBSZARU LGD

Cel szczegółowy 2.2. PROMOCJA OBSZARU LSR I ZACHOWANIE LOKALNEGO DZIEDZICTWA

Międzynarodowy projekt współpracy Produkt Lokalny Atrakcją Turystyczną (PLAT). **Potencjalni krajowi partnerzy projektu:** LGD Ziemi Mińskiej, LGD Forum Powiatu Garwolińskiego, LGD Natura i Kultura, LGD Równiny Wołomińskiej. **Potencjalni partnerzy ze strony Hiszpanii:**

Asociación para el Desarrollo Rural de Litoral de la Janda oraz zrzeszone w sieci Reader Red Asturiana de Desarrollo Rural (Grupo de Acción Local Para el Desarrollo de la Comarca del Camin Real de la Mesa, Asociación Para el Desarrollo Rural Integral del Oriente de Asturias, Asociación Para el Desarrollo Rural Montana Central de Asturias, które wstępnie wyraziły zainteresowanie nawiązaniem współpracy z polskimi grupami LGD.

Potencjalni partnerzy z Hiszpanii są liderami w organizowaniu turystyki w formie szlaków turystycznych, sieciowania produktów turystycznych, a także wytwarzania, promocji i sprzedaży produktów lokalnych. W ramach projektu planujemy zdobyć niezbędną wiedzę od partnerów z Hiszpanii i dostosować poznane rozwiązania do potrzeb własnego rynku turystycznego.

Projekt realizuje 1 wskaźnik produktu określonego w LSR jako: Liczba zrealizowanych projektów współpracy, w tym projektów współpracy międzynarodowej. Realizuje 1 wskaźnik rezultatu określonego w LSR jako: Liczba projektów skierowanych do następujących grup docelowych: przedsiębiorcy, grupy defaworyzowane (określone w LSR), młodzież, turyści i inne. Realizuje 1 wskaźnik rezultatu określonego w LSR jako: Liczba projektów wykorzystujących lokalne zasoby: przyrodnicze, kulturowe, historyczne, turystyczne, produkty lokalne.

Planowane zadania:

- szkolenie z zakresu produktów lokalnych, wyjazd studyjny w celu poznania dobrych praktyk na terenie Hiszpanii,
- stworzenie szlaku kulinarne-go,
- promocja produktów lokalnych i lokalnych producentów.
- opracowanie treści i wydruk publikacji dotyczących produktów lokalnych oraz obszarów partnerskich LGD,
- wykonanie materiałów promujących zarówno projekt jak i obszar partnerskich LGD.
- stworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości poprzez zaangażowanie w projekt podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie świadczenia usług turystycznych.

Zakłada się wstępnie realizację projektu do końca 2018 roku. Budżet ma wynosić 150 000 zł.

Sposób finansowania:
Projekty współpracy

SZCZEGÓLWE ZASADY FINANSOWANIA

Warunki kwalifikowalności

– W przypadku, gdy operacja będzie realizowana w ramach wykonywania działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej warunki powinny być spełnione przez wszystkich współników tej spółki

– W przypadku, gdy podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy wykonuje działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej, pomoc przyznawana jest, jeżeli podmiot ten prowadzi mikroprzedsiębiorstwo albo małe przedsiębiorstwo.

1) koszty kwalifikowalne operacji nie są współfinansowane z innych źródeł publicznych;

Wyjątek: operacja jest realizowana przez JSFP lub OPP, będącą organizacją pozarządową w zakresie, w jakim nie jest to sprzeczne z art. 59 ust. 8 rozporządzenia nr 1305/2013 (wydatki współfinansowane przez EFRROW nie są współfinansowane w drodze układu z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności lub jakiegokolwiek innego unijnego instrumentu finansowego 2) operacja będzie realizowana nie więcej niż w 2 etapach, a wykonanie zakresu rzeczowego zgodnie z Zakresem rzeczowo-finansowym, w tym poniesienie przez beneficjenta kosztów kwalifikowalnych operacji oraz złożenie wniosku o płatność końcową wypłaconą po zrealizowaniu całej operacji, nastąpi w terminie 2 lat od dnia zawarcia umowy, lecz nie później niż do dnia 31 grudnia 2022 r.

3) operacja, która obejmuje koszty inwestycyjne, zakłada realizację inwestycji na obszarze wiejskim objętym LSR, chyba że operacja dotyczy inwestycji polegającej na budowie albo przebudowie liniowego obiektu budowlanego, którego odcinek będzie zlokalizowany poza tym obszarem;

4) inwestycje w ramach operacji będą realizowane na nieruchomości będącej własnością lub współwłasnością podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy lub podmiot ten

posiada udokumentowane prawo do dysponowania nieruchomością na cele określone we wniosku o przyznanie pomocy co najmniej przez okres realizacji operacji oraz okres podlegania zobowiązaniu do zapewnienia trwałości operacji zgodnie z art. 71 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013;

5) operacja jest uzasadniona ekonomicznie i będzie realizowana zgodnie z biznesplanem

Nie dotyczy operacji, która będzie realizowana wyłącznie w zakresie: wzmocnienia kapitału społecznego albo

zachowania dziedzictwa lokalnego albo budowy lub przebudowy ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej, lub kulturalnej albo budowy lub przebudowy publicznych dróg gminnych lub powiatowych albo promowania obszaru objętego LSR, w tym produktów lub usług lokalnych;

6) minimalna całkowita wartość operacji wynosi nie mniej niż 50 ty. złotych

7) podmiot ubiegający się o wsparcie:

– Posiada doświadczenie w realizacji projektów o charakterze podobnym do operacji, którą zamierza realizować, lub

– Posiada zasoby odpowiednie do przedmiotu operacji, która zamierza realizować, lub

– Posiada kwalifikacje odpowiednie do przedmiotu operacji, która zamierza realizować, jeżeli jest osobą fizyczną, lub

– Wykonuje działalność odpowiednią do przedmiotu operacji, która zamierza realizować (nie dotyczy operacji w zakresie podejmowania działalności gospodarczej)

8) realizacji operacji nie jest możliwa bez udziału środków publicznych

W przypadku, gdy operacja będzie realizowana w zakresie rozwijania działalności gospodarczej oraz podlega wyłącznie tworzeniu lub rozwijaniu ogólnodostępnych i niekomercyjnych

inkubatorów przetwórstwa lokalnego, biznesplan, nie zakłada osiągnięcia zysków z działalności prowadzonej w ramach tych inkubatorów

– W przypadku, gdy wysokość kosztów kwalifikowalnych w zakresie danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacja przekracza wartość rynkową tych kosztów ustaloną w wyniku oceny ich racjonalności, przy ustaleniu wysokości pomocy uwzględnia się wartość rynkową tych kosztów

– Do kosztów kwalifikowalnych nie zalicza się kosztów inwestycyjnych polegających na budowie albo przebudowie liniowych obiektów budowlanych w części dotyczącej realizacji odcinków zlokalizowanych poza obszarem wiejskim objętym LSR

Pomoc nie jest przyznawana na:

– Operacje służące zaspokojeniu partykularnych potrzeb beneficjenta;

– Organizacje operacji cyklicznych, za wyjątkiem wydarzenia inicjującego cykl wydarzeń lub specyficznego dla danej LSR, wskazanych i uzasadnionych w LSR;

– Promocję indywidualnych przedsiębiorców, ich produktów i usług.

– Podmiotowi na rozpoczęcie działalności gospodarczej, pomoc przysługuje raz w okresie realizacji Programu

– Podmiotowi, który otrzymał pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej, pomoc na rozwój tej działalności może być przyznana nie wcześniej niż po upływie 2 lat od dnia przyznania tej pomocy

– Podmiotowi, który otrzymał pomoc w ramach poddziałania „Pomoc na inwestycje w przetwórstwo/marketing i rozwój produktów rolnych” pomoc w zakresie przetwórstwa nie może być przyznana

– Jeden przedsiębiorca nie może uzyskać wsparcia zarówno na utworzenie inkubatorów przetwórstwa lokalnego, jak i na tworzenie lub rozwijanie przedsiębiorczości w zakresie przetwórstw.

SZCZEGÓŁOWE ZASADY FINANSOWANIA

Koszty kwalifikowalne

Koszty, które są uzasadnione zakresem operacji, niezbędne do osiągnięcia jej celu oraz racjonalne i obejmują koszty:

1) ogólne, o których mowa w art. 45 ust. 2 lit. c rozporządzenia nr 1305/2013 (tj. związane z kosztami budowy (...) lub modernizacji nieruchomości, lub kosztami zakupu lub leasingu nowych maszyn i wyposażenia do wartości rynkowej majątku), takie jak:

- honoraria architektów, inżynierów, opłaty za konsultacje, opłaty za doradztwo w zakresie zrównoważenia środowiskowego i gospodarczego, w tym studia wykonalności;

Przy ustalaniu wysokości pomocy koszty ogólne są uwzględniane w wysokości nieprzekraczającej 10% pozostałych kosztów kwalifikowalnych operacji.

2) zakupu robót budowlanych lub usług,

3) zakupu lub rozwoju oprogramowania komputerowego oraz zakupu patentów, licencji lub wynagrodzeń za przeniesienie autorskich praw majątkowych lub znaków towarowych,

4) najmu lub dzierżawy maszyn, wyposażenia lub nieruchomości,

5) zakupu nowych maszyn lub wyposażenia, a w przypadku operacji w zakresie zachowania dziedzictwa lokalnego – również używanych maszyn lub wyposażenia, stanowiących eksponaty,

6) zakupu środków transportu, z wyłączeniem zakupu samochodów osobowych przeznaczonych do przewozu mniej niż 8 osób łącznie z kierowcą. Przy ustalaniu wysokości pomocy koszty zakupu środków transportu są ustalane w wysokości nieprzekraczającej 30% pozostałych kosztów kwalifikowalnych operacji, pomniejszych o koszty ogólne.

7) zakupu rzeczy innych niż wymienione w pkt. 5) i 6), w tym materiałów

8) wynagrodzenia i innych świad-

czeń, o których mowa w Kodeksie pracy, związanych z pracą pracowników beneficjenta, a także inne koszty ponoszone przez beneficjenta na podstawie odrębnych przepisów w związku z zatrudnieniem tych pracowników – w przypadku operacji w zakresie tworzenia lub rozwoju inkubatorów przetwórstwa lokalnego i wspierania współpracy między podmiotami wykonującymi działalność gospodarczą, 9) podatku od towarów i usług (VAT), zgodnie z art. 69 ust. 3 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013 (podatek od wartości dodanej (VAT), z wyjątkiem podatku którego nie można odzyskać na mocy prawodawstwa krajowego VAT)

Do kosztów kwalifikowalnych zalicza się także wartość wkładu rzeczowego, o którym mowa w art. 69 ust. 1 rozporządzenia nr 1303/2013.

Wkłady rzeczowe

Wkłady rzeczowe w formie robót budowlanych, towarów, usług, gruntów i nieruchomości, w przypadku których nie dokonano żadnych płatności w gotówce potwierdzonych fakturami lub dokumentami o równoważnej wartości dowodowej, mogą stanowić wydatki kwalifikowalne jeżeli:

a) wydatki publiczne wypłacane na rzecz operacji obejmujące wkłady rzeczowe nie przekraczają łącznych wydatków kwalifikowanych, z wyłączeniem wkładów rzeczowych, na zakończenie operacji;

b) wartość przypisana wkładom rzeczowym nie przekracza kosztów ogólnie przyjętych na danym rynku;

c) wartość i dostarczenie wkładów rzeczowych mogą być poddane niezależnej ocenie i weryfikacji;

d) w przypadku udostępnienia gruntu lub nieruchomości można dokonać płatności w gotówce do celów umowy leasingu o nominalnej rocznej wartości nieprzekraczającej jednej jednostki waluty państwa członkowskiego.

e) w przypadku wkładów rzeczowych w formie nieodpłatnej pracy wartość takiej pracy jest określana z uwzględnieniem zweryfikowanego czasu poświęconego na pracę i wysokości wynagrodzenia za pracę równoważną.

Wartość gruntu lub nieruchomości musi być poświadczana przez niezależnego, wykwalifikowanego eksperta lub należycie upoważniony organ urzędowy (...)

Wartość wkładu rzeczowego w formie nieodpłatnej pracy ustala się jako iloczyn liczby przepracowanych godzin oraz ilorazu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w drugim roku poprzedzającym rok, w którym złożono wniosek o przyznanie pomocy, i liczby 168.

Podjęmowanie działalności gospodarczej

Podmiot ubiegający się o jej przyznanie:

a) nie podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy i w pełnym zakresie, chyba że podejmuje działalność gospodarczą sklasyfikowaną w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) jako produkcja artykułów spożywczych lub produkcja napojów,

b) w okresie 2 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie tej pomocy nie wykonywał działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, w szczególności nie był wpisany do CEIDG albo rejestrze przedsiębiorców w KRS – i nie została mu dotychczas przyznana pomoc na operację w tym zakresie;

Operacja zakłada:

a) utworzenie co najmniej jednego miejsca pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne i jest to uzasadnione zakresem realizacji operacji, a osoba, dla której zostanie utworzone to miejsce pracy, zostanie zatrudniona na podstawie umowy o pracę >>

SZCZEGÓLWE ZASADY FINANSOWANIA

>> lub spółdzielczej umowy o pracę,
b) utrzymanie miejsca pracy, przez co najmniej 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej.

Operacja zakłada wykonywanie działalności co najmniej przez 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej. W przypadku gdy o pomoc ubiega się podmiot będący spółką kapitałową w organizacji pomoc jest przyznawana, jeżeli ten podmiot uzyska osobowość prawną do dnia zawarcia umowy.

Rozwijanie działalności gospodarczej

1) podmiot ubiegający się o jej przyznanie wykonuje działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej

2) operacja zakłada:

a) utworzenie co najmniej jednego miejsca pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne i jest to uzasadnione zakresem realizacji operacji, a osoba, dla której zostanie utworzone to miejsce pracy, zostanie zatrudniona na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę,
b) utrzymanie miejsca pracy, przez co najmniej 3 lata od dnia wypłaty płatności Końcowej.

Przepisu nie stosuje się w przypadku, gdy suma kwot pomocy przyznanej jednemu podmiotowi na dotychczas realizowane operacje oraz kwoty pomocy, o której przyznanie podmiot ten ubiega się za realizację danej operacji, nie przekracza 25 tys. zł.

Utworzenie miejsca pracy w odniesieniu do innej operacji – nie pozwala na potwierdzenie spełnienia ww. warunku dla danej operacji.

3) podmiotowi ubiegającemu się o jej przyznanie nie została dotychczas przyznana pomoc na operację w zakresie podejmowania działalności gospodarczej albo upłynęło co najmniej 2 lata od dnia przyznania temu podmiotowi pomocy na operację

w zakresie podejmowania działalności gospodarczej;

4) podmiotowi ubiegającemu się o jej przyznanie nie została dotychczas przyznana pomoc na operację w zakresie tworzenia lub rozwoju inkubatorów przetwórstwa lokalnego lub w ramach poddziałania 4.2 „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój” – w przypadku ubiegania się o przyznanie tej pomocy przez podmiot, który wykonuje działalność gospodarczą sklasyfikowaną w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) jako produkcja artykułów spożywczych lub produkcja napojów.

Wyłączenie ze wsparcia

Pomoc na operację nie przysługuje, jeżeli działalność gospodarcza będąca przedmiotem tej operacji jest sklasyfikowana w przepisach rozporządzenia RM z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) jako:

- działalność usługowa wspomagająca rolnictwo i następująca po zbiorach;
- górnictwo i wydobywanie; działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie;
- przetwarzanie i konserwowanie ryb, skorupiaków i mięczaków;
- wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej;
- produkcja chemikaliów oraz wyrobów chemicznych; produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych;
- produkcja metali; produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczepek oraz motocykli;
- transport lotniczy i kolejowy; gospodarka magazynowa.

Pomoc na projekt grantowy

Jest przyznawana, jeżeli:

1) wartość każdego zadania służącego osiągnięciu celu projektu grantowego, jakie ma być zrealizowane przez grantobiorcę, nie będzie wyższa niż 20 tys. zł. oraz niższa niż 5 tys. zł

2) w ramach projektu grantowego jest planowane wykonanie co najmniej dwóch zadań,

Pomoc nie jest przyznawana na projekt grantowy w zakresie rozwoju przedsiębiorczości na obszarze wiejskim objętym LSR.

Do przyznawania pomocy na projekt grantowy nie stosuje się następujących warunków:

- inwestycje w ramach operacji będą realizowane na nieruchomości będącej własnością lub współwłasnością podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy lub podmiot ten posiada udokumentowane prawo do dysponowania nieruchomością na cele określone we wniosku o przyznanie pomocy co najmniej przez okres realizacji operacji oraz okres podlegania zobowiązaniu do zapewnienia trwałości operacji zgodnie z art. 71 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013;
- operacja jest uzasadniona ekonomicznie i będzie realizowana zgodnie z biznesplanem;
- podmiot ten wykaże, że:
  - a) posiada doświadczenie w realizacji projektów o charakterze podobnym do operacji, którą zamierza realizować, lub
  - b) posiada zasoby odpowiednie do przedmiotu operacji, którą zamierza realizować, lub
  - c) posiada kwalifikacje odpowiednie do przedmiotu operacji, którą zamierza realizować, jeżeli jest osobą fizyczną, lub
  - d) wykonuje działalność odpowiednią do przedmiotu operacji, którą zamierza realizować.

Lokalne kryteria wyboru operacji

KRYTERIA OBLIGATORYJNE DLA WSZYSTKICH NABORÓW I REALIZOWANYCH TYPÓW OPERACJI

KRYTERIUM	OPIS	PUNKTACJA	ŹRÓDŁO WERYFIKACJI
I. Doradztwo LGD	Preferuje się wnioskodawców korzystających ze wsparcia doradczego oferowanego przez biuro LGD	10 pkt - wnioskodawca korzystał z doradztwa biura LGD na etapie wnioskowania 0 pkt - wnioskodawca nie korzystał z doradztwa biura LGD na etapie wnioskowania	Dokumentacja LGD (np. karta doradztwa, wydruki wiadomości elektronicznych)
II. Wpływ operacji na poprawę stanu środowiska naturalnego lub klimatu obszaru LSR	Preferuje się operacje mające pozytywny wpływ na stan środowiska naturalnego lub klimatu obszaru LSR. Przez operacje mające pozytywny wpływ na stan środowiska naturalnego rozumie się operacje zmniejszające emisję hałasu, zanieczyszczeń lub promieniowania poprzez modernizację dotychczasowego źródła emisji lub zastąpienie go innym urządzeniem, maszyną, środkiem transportu lub rozwiązaniem technicznym	3 pkt - operacja pozytywnie wpływa na poprawę stanu środowiska naturalnego lub klimatu obszaru LSR. 0 pkt - operacja ma neutralny wpływ na poprawę stanu środowiska naturalnego lub klimatu obszaru LSR.	Wniosek o przyznanie pomocy w ramach LSR
III. Wpływ operacji na poprawę atrakcyjności turystycznej obszaru	Preferuje się operacje mające pozytywny wpływ na poprawę atrakcyjności turystycznej obszaru. Przez operacje mające pozytywny wpływ na poprawę atrakcyjności turystycznej obszaru rozumie się operacje polegające na wybudowaniu lub wyremontowaniu obiektu, który zwiększy ofertę turystyczną miejscowości; zakupie sprzętu, urządzeń lub wyposażenia lokalu użytkowego, które zwiększą ofertę turystyczną miejscowości; zrealizowaniu działań promocyjnych i aktywizujących, które mogą mieć pozytywny wpływ na wizerunek turystyczny miejscowości; rozwinięciu działalności okołoturystycznej	3 pkt - operacja pozytywnie wpływa na poprawę atrakcyjności turystycznej obszaru 0 pkt - operacja ma neutralny wpływ na poprawę atrakcyjności turystycznej obszaru	Wniosek o przyznanie pomocy w ramach LSR
IV. Innowacyjność operacji	Preferuje się operacje innowacyjne. Przez innowacyjność należy rozumieć zastosowanie lub wprowadzenie nowych lub ulepszonych produktów, procesów (technologii), metod organizacji lub marketingu poprzez praktyczne wykorzystanie lokalnych zasobów unikalnych i charakterystycznych na obszarze LSR (przyrodniczych, historycznych, kulturowych czy społecznych). Innowacyjne może być ich nietypowe, niestandardowe wykorzystanie czy promocja.	6 pkt - innowacyjność operacji na poziomie obszaru LSR 3 pkt - innowacyjność operacji na poziomie gminy członkowskiej LGD miejsca realizacji operacji 0 pkt - innowacyjność operacji na poziomie mniejszym niż obszar gminy członkowskiej LGD miejsca realizacji operacji lub brak innowacyjności	Wniosek o przyznanie pomocy w ramach LSR
V. Oddziaływanie operacji na grupę defaworyzowaną zidentyfikowaną w LSR	Preferuje się wnioski oddziałujące pozytywnie na grupę defaworyzowaną. Grupy defaworyzowane, to grupy będące w trudnej sytuacji/położeniu na rynku pracy, czy też „grupy problemowe na rynku pracy”. Są to grupy osób związanych z tzw. „wtórnym” (drugorzędnym, pobocznym) rynkiem pracy, gdzie fluktuacja zatrudnienia jest bardzo wysoka, warunki pracy (wynagrodzenie, podnoszenie kwalifikacji itd.) zdecydowanie gorsze, a okresy bezrobocia częstsze (wielokrotne bezrobocie) i/lub dłużej trwające (długotrwałe bezrobocie). Identyfikacja grup defaworyzowanych na obszarze LSR znajduje się w Rozdziale I. LSR Charakterystyka LGD.	6 pkt - pozytywne oddziaływanie operacji na dwie ze zidentyfikowanych grup defaworyzowanych na obszarze LSR 3 pkt - pozytywne oddziaływanie operacji na jedną ze zidentyfikowanych grup defaworyzowanych na obszarze LSR 0 pkt - brak oddziaływania operacji na grupę defaworyzowaną na obszarze LSR	Wniosek o przyznanie pomocy w ramach LSR

Lokalne kryteria wyboru operacji – ciąg dalszy

KRYTERIUM	OPIS	PUNKTACJA	ŹRÓDŁO WERYFIKACJI
VI. Wkład własny wnioskodawcy w finansowanie projektu	Preferuje się projekty, w których wkład własny wnioskodawcy przekracza intensywność pomocy określoną w Programie. Celem jest promowanie projektów angażujących środki inne niż środki Programu. W ramach kryterium oceniana będzie wielkość zaangażowanych środków własnych wnioskodawcy w ramach wymaganego wkładu własnego w realizację projektu. Premiuwane będą projekty, w których wnioskodawcy deklaruje wkład własny na poziomie wyższym niż minimalny określony w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020	6 pkt - deklarowany wkład własny jest wyższy od minimalnego o więcej niż 10 p.p. 4 pkt - deklarowany wkład własny jest wyższy od minimalnego o wartość w przedziale 5-10 p.p. (włącznie) 2 pkt - deklarowany wkład własny jest wyższy od minimalnego o max 5 p.p. (włącznie) 0 pkt - wnioskodawca deklaruje wkład własny na minimalnym wymaganym poziomie	Wniosek o przyznanie pomocy w ramach LSR
VII. Wpływ operacji na osiągnięcie wskaźników LSR	Preferuje się operacje przyczyniające się do osiągnięcia celów i wpływające na osiągnięcie wskaźników produktu i rezultatu operacji ponad wymagane minimum Programowe.	5 pkt - operacja pozytywnie wpływa na osiągnięcie wskaźników produktu i rezultatu LSR ponad wymagane minimum Programowe 0 pkt - operacja nie wpływa pozytywnie lub jest neutralna dla realizacji wskaźników produktu i rezultatu LSR ponad wymagane minimum Programowe	Wniosek o przyznanie pomocy w ramach LSR
VIII. Komplementarność projektu z innymi projektami	Preferuje się operacje komplementarne i zintegrowane z innymi programami pomocowymi. W ramach LSR można wskazać komplementarność międzyprogramową, terytorialną bądź sektorową projektów LSR z innymi projektami realizowanymi ze środków ze środków europejskich (np. PROW 2014-2020, PO RYBY 2014-2020, RPO 2014-2020, programy współpracy transgranicznej) lub innych (np. FIO, Programy MKiDN), które zostały zrealizowane lub są w trakcie realizacji. Weryfikacji podlegać będzie powiązanie projektu z innymi przedsięwzięciami, zarówno tymi zrealizowanymi, jak też z tymi, które są w trakcie realizacji, lub które dopiero zostały zaakceptowane do realizacji (bez względu na źródło finansowania czy też podmiot realizujący), w szczególności w następującym zakresie: czy przy realizacji projektu będą wykorzystywane efekty realizacji innego projektu, czy nastąpi wzmocnienie trwałości efektów jednego przedsięwzięcia realizacją innego, czy projekty są adresowane do tej samej grupy docelowej, tego samego terytorium, czy rozwiązują ten sam problem; czy realizacja jednego projektu jest uzależniona od przeprowadzenia innego przedsięwzięcia; czy projekt jest elementem szerszej strategii realizowanej przez szereg projektów komplementarnych; czy projekt stanowi ostatni etap szerszego przedsięwzięcia lub kontynuację wcześniej realizowanych przedsięwzięć. Powyższe wynika m.in. z Rozporządzenia (WE) 1303/2013.	5 pkt – wnioskodawca wykazał komplementarność z innymi projektami 0 pkt – wnioskodawca nie wykazał komplementarności z innymi projektami	Wniosek o przyznanie pomocy w ramach LSR + dodatkowe dokumenty wnioskodawcy potwierdzające komplementarność projektu

Lokalne kryteria wyboru operacji – ciąg dalszy

KRYTERIUM	OPIS	PUNKTACJA	ŹRÓDŁO WERYFIKACJI
IX. Zintegrowanie	Preferuje się operacje zapewniające zintegrowanie podmiotów, zasobów lub celów. Operacja zapewnia zintegrowanie podmiotów, tj. będzie realizowana przez podmioty z różnych sektorów; jej realizacja zakłada współpracę różnych podmiotów wykonujące cząstkowe zadania składające się na operację. Operacja zapewnia zintegrowanie zasobów, tj. zakłada jednoczesne wykorzystanie różnych zasobów lokalnych, specyfiki obszaru, miejsc, obiektów oraz elementów stanowiących dziedzictwo przyrodnicze, historyczne, kulturowe. Operacja zapewnia zintegrowanie celów LSR, tj. w ramach operacji realizowane będą cele LSR, które są spójne, powiązane ze sobą oraz wzajemnie się uzupełniają. Cele LSR planowane do realizacji w ramach operacji będą tworzyć logiczne związki i wzajemnie na siebie oddziaływać.	3 pkt - operacja zapewnia zintegrowanie podmiotów, zasobów lub celów. 0 pkt - operacja nie zapewnia zintegrowanie podmiotów, zasobów lub celów.	Wniosek o przyznanie pomocy w ramach LSR
X. Partnerstwo	Preferuje się operacje realizowane w partnerstwie podmiotów z różnych sektorów, w szczególności z organizacją pozarządową lub podmiotem ekonomii społecznej działającym na obszarze LSR. Ocenie podlega stopień, w jakim partnerstwo w projekcie przyczyni się do osiągnięcia rezultatów projektu wyrażonych poprzez wskaźniki monitorowania.	5 pkt – projekt realizowany jest w partnerstwie instytucji integracji społecznej z instytucją rynku pracy i/lub organizacją pozarządową i/lub podmiotem ekonomii społecznej i/lub przedsiębiorstwem społecznym i/lub JST i/lub jednostką organizacyjną JST, które przyczyni się do osiągnięcia wszystkich rezultatów projektu wyrażonych poprzez wskaźniki monitorowania. 0 pkt – projekt nie realizowany jest w partnerstwie instytucji integracji społecznej z instytucją rynku pracy i/lub organizacją pozarządową i/lub podmiotem ekonomii społecznej i/lub przedsiębiorstwem społecznym i/lub JST i/lub jednostką organizacyjną JST, które przyczyni się do osiągnięcia większości rezultatów projektu wyrażonych poprzez wskaźniki monitorowania	Wniosek o przyznanie pomocy w ramach LSR

KRYTERIA OBLIGATORYJNE W ODNIESIENIU DO NABORÓW OGŁASZANYCH W ZAKRESIE ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI NA OBSZARZE WIEJSKIM

KRYTERIUM	OPIS	PUNKTACJA	ŹRÓDŁO WERYFIKACJI
I. Powstanie dodatkowych nowych miejsc pracy	Preferuje się operacje zakładające tworzenie nowych miejsc pracy w ciągu całego okresu trwałości projektu ponad minimum wymagane dla danego typu operacji. Do wyliczeń stosuje się metodę RJR (Rocznych Jednostek Roboczych). Miejsce pracy rozumiane jako etat średnioroczny.	7 pkt - powyżej 2.50 6 pkt - w ilości od 2.00 do 2.49 5 pkt - w ilości od 1.50 do 1.99 4 pkt - w ilości od 1.00 do 1.49 3 pkt - w ilości od 0.50 do 0.99 0 pkt - w ilości od 0 do 0.49	Wniosek o przyznanie pomocy w ramach LSR

KRYTERIA OBLIGATORYJNE W ODNIESIENIU DO NABORÓW OGŁASZANYCH W ZAKRESIE OPERACJI Z ZAKRESU INFRASTRUKTURY TURYSTYCZNEJ, REKREACYJNEJ, KULTURALNEJ LUB DROGOWEJ GWARANTUJĄCEJ SPÓJNOŚĆ TERYTORIALNĄ W ZAKRESIE WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO

KRYTERIUM	OPIS	PUNKTACJA	ŹRÓDŁO WERYFIKACJI
I. Miejsce realizacji operacji	Preferuje się operacje realizowane na terenie miejscowości przez mniej niż 5 tys. mieszkańców. Dotyczy miejscowości, w tym również miejscowości będących jednostkami pomocniczymi gmin (sołectwa, dzielnice lub osiedla), opisanych liczbą mieszkańców zamieszkałych wg stanu na dzień 31 grudnia 2013 r., tj. zameldowanych na stałe lub czasowo.	2 pkt - miejsce realizacji operacji w miejscowości zamieszkałej przez nie więcej niż 5 tys. mieszkańców 0 pkt - miejsce realizacji operacji w miejscowości zamieszkałej przez 5 tys. i więcej mieszkańców	Wniosek o przyznanie pomocy w ramach LSR + Zaświadczenie od gminy potwierdzające liczbę mieszkańców miejscowości na terenie której będzie realizowana operacja

Lokalne kryteria wyboru grantów

KRYTERIA OBLIGATORYJNE DLA WSZYSTKICH NABORÓW I REALIZOWANYCH TYPÓW OPERACJI

KRYTERIUM	OPIS	PUNKTACJA	ŹRÓDŁO WERYFIKACJI
I. ZAANGAŻOWANIE SPOŁECZNE	Preferuje się wnioskodawców włączających do współpracy przy realizacji grantu wolontariuszy i partnerów społecznych	5 pkt - wnioskodawca przewiduje współpracę przy realizacji grantu wolontariuszy i partnerów społecznych 0 pkt - wnioskodawca nie przewiduje zaangażowania w realizację projektu wolontariuszy i partnerów społecznych	Wniosek o powierzenie grantu
II. RACJONALNOŚĆ I ADEKWATNOŚĆ NAKŁADÓW	Preferuje się wnioskodawców, którzy zaplanowali nakłady (finansowe, rzeczowe, osobowe) poprawnie oraz adekwatne do zaplanowanych rezultatów grantu. W ramach oceny weryfikacji podlegać będzie, na ile przedstawione koszty są racjonalne, spójne i niezbędne z perspektywy realizacji projektu.	5 pkt - wnioskodawca racjonalnie i adekwatnie zaplanował nakłady w stosunku celu operacji będącej przedmiotem grantu 0 pkt - wnioskodawca nieracjonalnie i nie adekwatnie zaplanował nakłady w stosunku celu operacji będącej przedmiotem grantu.	Wniosek o powierzenie grantu
III. WKŁAD WŁASNY WNIOSKODAWCY W FINANSOWANIE PROJEKTU	Preferuje się projekty, w których wkład przewidziano wkład własny wnioskodawcy.	5 pkt - wnioskodawca przewidział wkład własny do grantu 0 pkt - wnioskodawca nie przewiduje wkładu własnego do grantu	Wniosek o powierzenie grantu
IV. WŁYW GRANTU NA KODYCJĘ WNIOSKODAWCY	Preferuje się projekty wpływające na kondycję Wnioskodawcy. W ramach oceny weryfikacji podlegać będzie, w jakim stopniu projekt przyczyni się do wzmocnienia potencjału Grantobiorcy.	5 pkt - realizacji grantu z znacznym stopniu wpłynie na kondycję Wnioskodawcy ponieważ realizuje przynajmniej jeden cel Statutowy wnioskodawcy 0 pkt - realizacji grantu z ograniczonym stopniu wpłynie na kondycję Wnioskodawcy ponieważ nie realizuje chociaż jednego Statutowego celu wnioskodawcy.	Wniosek o powierzenie grantu

Bezpłatny Informator
Lokalna Grupa Działania „Równiny Wołomińskiej”
 ul. Warszawska 4, 05-240 Tłuszcz
 tel. 29 649 18 31, 662 329 278
 www.lgdrw.pl, e-mail: biuro@lgdrw.pl
 Copyright by: Lokalna Grupa Działania
 „Równiny Wołomińskiej”

Władze Lokalnej Grupy Działania „Równiny Wołomińskiej”

Skład Zarządu

Prezes: Rafał Rozpara

Wiceprezes: Beata Trojanek

Wiceprezes: Romuald Gajewski

Sekretarz: Jacek Szymański

**Członkowie: Grażyna Kapaon, Agnieszka Sosnowska, Krzysztof Jezierski,
Katarzyna Kacpura, Małgorzata Wielogórska, Hanna Wronka**

Skład Rady:

Przewodniczący: Janusz Tomasz Czarnogórski

Wiceprzewodniczący: Renata Karyś

Sekretarz: Teresa Urbanowska

**Członkowie: Przemysław Walczuk, Stanisława Dutkiewicz, Bożena Tłaga, Grzegorz Kaflik,
Maciej Zalega, Żaneta Kozak, Bartłomiej Domagała, Łukasz Abramczyk, Janusz Pakuła**

Rada Decyzyjna jest organem, który każda lokalna grupa działania jest obowiązana posiadać na podstawie art. 15 Ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków EFRROW. Do wyłącznej właściwości Rady Decyzyjnej należy wybór operacji, zgodnie z art. 62 ust. 4 rozporządzenia nr 1698/2005, które mają być realizowane w ramach opracowanej przez LGD lokalnej strategii rozwoju.

Co najmniej połowę członków Rady stanowić muszą podmioty wymienione w art. 6 ust. 1 lit. b i c wymienionego rozporządzenia – partnerzy społeczni i gospodarczy.

Komisja Rewizyjna:

Przewodniczący: Magdalena Suchenek

Wiceprzewodniczący: Henryk Ciok

Sekretarz: Waldemar Gnaś

Członkowie: Leon Palesa, Jan Getka

Zespół ds. konsultacji planowanych do wsparcia operacji:

Przewodniczący: Paweł Bednarczyk

Wiceprzewodniczący: Rafał Mathiak

Sekretarz: Edyta Zbieć

**Członkowie: Piotr Orzechowski, Dariusz Kokoszka, Marzanna Zagórska,
Grzegorz Nowosielski, Mieczysław Pękuł, Stanisław Jastrzębski, Paweł Kołodziejski,
Grzegorz Dudzik, Tadeusz Michalik**

*Skład Zarządu, Rady, Komisji Rewizyjnej i Zespołu ds. konsultacji
LGD „Równiny Wołomińskiej”*

*(na mocy Uchwał z XX Walnego Zgromadzenia
Członków LGD „RW” z dnia 21 grudnia 2015 r.)*